

Formanden (Krabbe): Og det ærede Medlem havde Ret i, at det særlig ikke hørte hjemme her.

Berg: Der er noget meget Sandt i Lillen paa dette Lovforslag, naar det siges at handle om forskjellige Embeds- og Bestillingsmænd under Indenrigsministeriet. Thi først komme vi til Amtmændene, dernæst til Landbohøjskolen, siden til den grønlandske Handel, derefter til Landvæsenet og endelig til Lysthaverne. Det er jo imidlertid muligt, at det er praktist at samle saa heterogene Stillinger under samme Lov, saa det skal jeg ikke indlade mig paa. — Det var nærmest angaaende den Institution, som er omhandlet i § 1, at jeg ønskede at udtale mig. Jeg kunde imidlertid saa godt som have skafaldet Ordet, efter at have hørt den sidste ærede Taler (Suel), thi det Meste af, hvad han udtalte derom, kan jeg tiltræde. Jeg har troet, at vi helt kunde have sparet Amtmandsinstitutionen, idetmindste med Hensyn til den judicielle Del af dens Embedsvirksomhed, dels paa Grund af Nutidens hurtige Kommunikationsmidler, dels af Hensyn til den større Interesse for Amtsraadernes Anliggender, den større Dygtighed til at bestride dem, som dels er tilstede og dels forhaabentlig vil komme tilstede, naar vi ved bedre Valgbestemmelser faae Leilighed til at kalde Kræfterne bedre frem, thi saa vil det utvivlsomt vise sig, at Amtmændene ville være overflødige som Formænd i Amtsraadene. Med Hensyn til det Sidste kan jeg ikke skjønne rettere, end at ved Siden af forandrede Valgbestemmelser for Amtsraadene vil det, at lade Amtsraadene selv vælge deres Formænd, være et væsentligt Skridt henimod virkelig Selvstyrelse for Amtskommunerne. Hvad angaar de Sager, som ere henlagte under Amtsraadene, da vil jeg indrømme, at Amtskommunen maa komme til at bære Noget af den Udgift, som nu gennem Amtmandens Lønning, Kontorhold osv. udbædes af Staten, idet jeg vil anse det for sandsynligst, at Amtsraadet da kommer til at lønne sin Sekretær noget bedre og ogsaa til selv at betale deres Frokost, naar de holde Amtsraads møder. Altsaa, Amtsraads skrebsen vil faae noget mere forøgede Udgifter end nu, da de afholdes enten personlig af Amtmanden eller gennem Amtmandsinstitutionen af Staten. At det dernæst i hvert Fald vil kunne gaa ligesaa godt med Amtsraadsanliggenderne i det Hele, som det nu gaar, og at det desuden vil give Impuls til større Ansvarfølelse, større Virksomhed i det Hele i Amtsraads skrebsene, naar Amtsraadene selv vælge deres Formænd, tror jeg at turde være forvisset om. Af hvad der isvrigt er tilbage af Amtmandens Virksomhed er vel det Væsentligste Anklagemyndigheden, Myndigheden til at bestemme, naar en Sag skal anlægges eller appelleres. Jeg vil for mit Bekommende antage, at denne Myndighed vilde udøves med et langt

sikkere Skjøn, naar den var henlagt til en Embedsinstitution under Justitsministeriet, — enten der nu skulde være een eller to Mænd til at udøve den. Denne Ordning vil ogsaa kunne finde Sted uden videre Tidsspilde, thi i de allerfleste Tilfælde har man lige saa nær til Kjøbenhavn som til Amtmandsbyen, naar man regner den Tid med, Reisen tager, thi Posten gaar jo langt hurtigere ad Kjøbenhavn til end til Amtmandsbyen. Jeg tror da ogsaa, at man saa vilde kunne faae et nok saa sikkert Skjøn som nu over, om der skal anlægges Sag eller ikke, eller om en Sag skal appelleres eller ikke. Der gives jo Exempel paa, at en Amtmand har appelleret eller anlagt en Sag, som var saaledes at den offentlige Anklager, Aktor, begyndte sit Indlæg paa den Maade, at han udtalte, at han ikke forstod, hvorfor en saadan Sag skulde anlægges, med andre Ord, saasnart han mødte for Retten, afgav Aktor den Erklæring, at det i Grunden var en Dumhed, naar Amtmanden havde anlagt eller appelleret Sagen, og han, der som Aktor var sat til paa det Offentliges Vegne at føre Sagen videre, maatte begynde med at sige, at Sagen var saaledes, at den aldrig kunde vindes. Jeg tror altsaa nok, at vi ville faae et stærkere og sikkrere Skjøn ved at have disse Embedsmænd til at overveie det, end naar Amtmændene gjøre det. Hvad jeg her har sagt, gjælder kun i al Almindelighed og rammer naturligvis ikke de Embedsmænd, der nu sidde i Embede; det vilde være aldeles ubilligt, om jeg nævnte dem, da jeg ikke tvivler om, at de fleste af dem med megen Dygtighed og Omhu passe den Gjerning, de nu engang ere henviste til. Saa er der endnu en Art Forretninger, der paahvile Amtmændene, nemlig Eftersyn af Skifteforvalternes Kasse og af Skjøde- og Pantebøgerne eller Panteregistrene. Jeg kunde her ønske at vide — og det er i saa Henseende maaste helbigt, at vi have Justitsministeren her isstedefor Indenrigsministeren — om det ikke er instruermæssigt, at Amtmændene indleverer Beretning om deres Rejse i Amtet til Eftersyn af disse Kasser og af Panteregistrenes Jørelse og af deslige Forretninger, altsaa at de indberette: „Den og den Rejse har jeg gjort, det og det er Resultatet o. s. v. Jeg vil da sige, at, hvis det er instruermæssigt, antager jeg, at den ærede Justitsminister — thi jeg gaar ud fra, at det henhører under ham — vilde forlængst have anmodet Indenrigsministeren om Distand til at faae Arbejdet mere omhyggelig udført, end det enkelte Steber udføres. Vi læste forrige Aar en Resolution — jeg tror fra Justitsministeriet — der gif ud paa, at Amtmændenes Forpligtelse til at efterse Skjøde- og Pantebøgerne og Panteregistrenes Jørelse bestod endnu — det var 9—10 Aar efter den Tid, da nogle Amtmænd have ment, at den var ophørt. Denne Forpligtelse blev saa indskræpet; men jeg turde være forvisset om, at ikke overalt i alt